

Дзвоник

№ 157

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 13 рік видання, травень, 2020 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 157, 2020 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Ліна КОСТЕНКО

Бузиновий цар

У садочку-зеленочку
Ходить вишня у віночку.
Хтось їй грає на дуду,
Подивлюся я піду.

Баба каже: – Не ходи!
Темні поночі сади.
Там, де вітер шарудить,
Бузиновий цар сидить.

Брови в нього волохаті,
Сиві косми пелехаті.
Очі різні, брови грізні,
Кігті в нього як залізні,
Руки в нього хапуни –
Так і схопить з бузини!

Я кажу їй: – Бабо, ні!
Очі в нього не страшні.
На пеньочку, як на троні,
Він сидить собі в короні.
Грає в дудку-джоломію,
Я заграв би, та не вмію.

А навколо ходять в танці
Квіти – всі його підданці.
Є оркестри духові,
Равлик-павлик у траві.

Є у нього для настрашки
Славне войнство – мурашки.

Три царівни бузинові
Мають кожна по обнові.

Невсипущі павуки
Тчуть серпанки і шовки.

На царевій опанчі
Зорі світяться вночі.
Він сидить у бузині,
Усміхається мені!

Андрій МАЛИШКО

Соловейку-солов'ю

Соловейку-солов'ю,
Я приспівочку зів'ю,
Свіжу та барвисту
З золотого листу,

З того листу, що в долині,
На кленині, на калині,
На березовій корі,
На дубочку угорі.

Листя, листя, не шаста,
Соловейка захисти
Од важкого грому,
Вітру-бурелому.

Од яркої блискавиці,
Щоб не сліпнули очиці,
Од дощу в світанки білі,
Од метілі-заметілі,
Холоднючої зими.

Бусол

Він прилітає з далекого краю,
Не спочиваючи, лине, лине.
Здається, на світі миліш немає,
Чим наше подвір'я, стара яворина.

Спочине звечора в темному лузі,
Де в синій заводі чайка кигиче,
А потім купається собі в галуззі,
Гніздо лаштує, буслиху кличе.

Дмитро ЧЕРЕДНИЧЕНКО

Материнка

Материнкою пахне поле
І хліб, і дорога, і пісня.

Із рук материних веселка
Над садом квітучим повисла.
Веселкою тою, неначе рікою,
Рожевий кораблик пливе.
У нього я сяду,
Полину над садом,
Де мрія красива живе.
До мрії прибуду
Й скажу їй на людях:
«Я твій до кровинки».
І будуть зі мною,
Як сонце з весною,
І спів материний,
І цвіт материнки.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Про весну-господиню

На полях уже весна –
Гей, що робить там вона?
Зіллячко насаджує,
Збіжжячко пригладжує,
Щоб росло у стебло,
Щоб шовкове було.

У лісочку вже весна –
Гей, що ж робить там вона?
Листя розправляє,
Гілочки рівняє,
Причепурює квітки,
Щоб збирали діточки.

У городці вже весна –
Гей, що робить там вона?
Грядочки копає,
Моркву засіває,
І горох і бурячки –
Будуть їсти діточки!

Людмила ДОРОШ

Нещастя допомогло

Переїзд став для Славка зовсім не таким, як той собі уявляв. Він думав, що у великому місті він одразу ж знайде собі товаришів, а, виявляється, сталось якраз навпаки. Вони з сім'єю оселилися у районі з великими дев'ятиповерховими будинками. У дворі було багато дітлахів, але ніхто не мав до нього ніякої справи.

«Добре, що завтра піду в нову школу, – утішав себе Славко, – там я точно з усіма здружуся».

Школа була великою, тож поки він знайшов свій клас – пролунав шкільний дзвоник.

– А ось і наш новий учень, – представила Славка вчителька. – Він щойно переїхав до нашого міста, тож допоможіть йому звикнути.

Славко сів за окрему вільну парту.

На перерві, коли він тільки хотів піднятися і піти до групки хлопці, він почув, як один з них, показуючи на нього пальцем, засміявся і сказав:

– Це той селяк, що переїхав до мого будинку, ви б побачили його стару машину! А ще подивіться, які в нього застарілі кросівки!

– Сашко, пощастило тобі з сусідом! – захіхікали решта хлопців.

Славко спершу почервонів, потім зблід. Слова десь поділися, тільки в голові він чув надокучливе «Чому? За що? Чому вони зі мною так?».

Дні минали, а йому ніяк не вдавалося знайти спільну мову з однокласниками. У дворі теж справи були кепськими – виявилось, що той Сашко був не тільки його сусідом, а й ватажком двору.

Та незабаром все змінилось. І не тільки для Славка, а для всіх – і дорослих, і малих. По всіх телеканалах тільки й говорилося: «Пандемія», «Новий коронавірус», «Введення надзвичайного стану». Дорослі були збентежені, діти теж відчували їхню тривогу, і до всього цього додавалося ще й те, що всі повинні були сидіти по домівках, обмежувати спілкування з іншими людьми. Навчання у школярів проводилося по комп'ютеру, через Інтернет, переважна більшість дорослих працювала теж з дому.

У перервах між заняттями Славко виходив на балкон, щоб трішки розважитися, поніжитися на теплому весняному сонці. І так він помітив Сашка. Той стояв теж на балконі, у будинку навпроти. Славко привітався з ним, піднявши вгору руку, але Сашко вдав, що не помічає ані піднятої руки, ані Славка на балконі.

Дні минали. Всім набридло сидіти по квартирах. Славко разом з батьками часто виходили на балкон

і влаштовували там справжні ігрові змагання: вони грали то у гру Скрабл, то перевіряли свої знання з географії, були там і Дженга та ігри з картами, були жарти, цікаві захоплюючі розповіді. І завжди лунав сміх, щирий, доброзичливий. І це дуже дратувало Сашка, який спостерігав за цією дружною сім'єю і... заздрило. Його батьки були постійно зайняті, у них була дуже відповідальна й невідкладна робота. Вони звикли, що Сашко грається сам, по телефону чи комп'ютеру, або з друзями на подвір'ї. От тільки друзів зараз біля нього не було, адже всі береглися і сиділи вдома. А телефон та комп'ютер йому вже набрид. Щоб його не помічали, Сашко сідав у куток свого баклону і довго спостерігав за Славковою сім'єю, немов уявляв собі, що й він бере участь у тих іграх разом з ними.

Якось Сашковий тато помітив це і його немов обдало холодним душем. Він пригадав своє дитинство, те, якою дружною була його сім'я. А він з дружиною через щоденні проблеми так мало часу приділяв своєму сину, який з кожним днем стає все дорослішим і, може, вже незабаром не буде потребувати їхньої уваги та їхнього часу так, як тепер.

– Ну що, юначе, пограємось? – запитав він Сашка, підсідючи біля нього на балконі. Незабаром до них приєдналася і дружина й вони чудово провели разом час. Ці ігри на балконі стали і для них новою гарною традицією.

Сім'ї Славка і Сашка почали часто зустрічатися на балконі, дорослі почали вітатися одне з одним, хоча й не були знайомими особисто. А одного ранку і Сашко, на цей раз уже радісний і щасливий, підняв до Славка вгору руку – як знак вітання.

Так пройшло декілька місяців. Коли нарешті минув надзвичайний стан і все ніби-то повернулося до нормального життя, школа теж переповнилася веселими збудженими дітьми.

– О, а от і селяк прийшов! – зареготав один із Славкових однокласників, побачивши його у двірках.

– Годі, знаєш, який він класний хлопець і які в нього суперові батьки? – заступився за Славка Сашко. – Він навіть переміг мене у грі «Відгадай швидше».

– А ви що, зістрічалися? – недовіжливо запитали решта хлопців.

– Ні, – засміявся Сашко, – ми гралися... зі своїх балконів! – і він разом зі Славком розреготалися.

Відтоді Славко із Сашком стали найкращими друзями.

Микола КОРСЮК

Загадковий світлячок

Жучок ішов через місток
І натрапив на пеньок,
Знесилившись на містку,
Жучок осів на пеньку,
А пеньок зі всіх пеньків
Серед гордих всіх лісів,
Храмом був для світлячків, –
Тож побачив наш жучок,
Що їм світить світлячок,
Й прикотив він той пеньок
У свій рідний городок,
Щоб світив їм світлячок, –
Світлячок же зацікавив,
Більш світити не схотів, –
Тож подумав наш жучок
Понести у ліс пеньок,
І пеньок, і пеньок,
А ще добрий світлячок.

Куми жаби

Жаба жабі жито жала,
Жаба жабі так казала:
– Жабо-кумо, не журись, –
Буде з жита житній книш,
Коржики і пиріжок –
Теж для жабиних діток.

Сім'я їжаків

Увечері, по вечері,
Їжачиха з їжаком
накрилися кожухом, –
стали думати й гадати,
як сім'ю нагодувати?

Бо сімейства в них, нівроку,
назбиралось за півроку.
Отож вранці на зорі
по холодній ще росі
по гриби пішли у ліс,
що подалік од них ріс.
А гриби отут – гриби,
хоч граблями їх греби, –
покачались по горбку
й назбирали по мішку, –
і вернулись до оселі
задоволені й веселі.
Під вечірною годину
прокормили всю родину.
Була добра паляниця
і, звичайно, печериця,
голубці були з грибами, –
їли ви таке у мами?

У нашої баби Зірки
у дверях стоять дві дірки,
але дірки – то не дірки,
а доброї миші нірки, –
за те миша – господиня
цілу ніч збира насіння,
що забула баба Зірка, –
миша несе до комірки.

Сидить зайчик при столі
І в книжці читає,
Що у нього при межі
Гарбуз дозріває.

Тож пішов він до межі,
А гарбуз – нівроку,
Тож буде його сім'ї
Їжі на півроку.

Аделя ГРИГОРУК, Україна

Казочка про гарбузове зернятко

Гарбузове зернятко лежало в сухенькій коробочці разом зі своїми братиками і сестричками.

Одного дня коробочку вийняли із шухляди і відкрили. Зернятко аж заплющилося – стільки світла одразу вдарило в очі!

Потім коробочку кудись понесли. Зернятко дуже хотіло довідатись куди. Зіп'ялося навшпиньки, висунуло носика у широку щілину і незчулося, як упало на землю.

Воно зовсім не забилося, бо земля була пухка і м'якенька.

Зернятко лежало собі і роздивлялося на всі боки. Йому здалося, що навколо нікого немає.

– А як же я буду саме, – подумало воно і засмутилося.

Аж тут на тин вискочив великий півень. Він поважно повернув голову до городу і стріпнув крилами.

Зерняткові півень сподобався, бо мав яскраве пір'я і великий гребінець, який горів червоним жаром.

– Доброго дня, півнику! – радісно гукнуло воно і привітно помахало крихітною ручкою.

Півень прислухався.

– Доброго дня! – ще раз привіталося зернятко. Воно було дуже виховане і знало, що меншим треба завжди вітатися першими.

Півник скосив око вниз. Йому здалося, що то лежить на землі білий гудзик. Придивившись пильніше, зрадів: ні, то не гудзик, а гарненьке тугеньке зернятко. І воно зовсім близько.

Півник хотів уже зістрибнути з тину, але подумав, що неподалік можуть бути господарі. А вони дуже не люблять, коли він ходить по городу і розгрібає грядки.

Та навкруги було тихо. Лише чорненький песик Дозьо куняв собі на ганку. Півник його не боявся. Дозьо був старий і майже нічого не чув.

Півень змахнув великими крилами і сплигнув на грядку. Неквапом підійшов до зернятка.

Воно привітно йому усміхнулося.

– Ко-ко-ко! Гарне зернятко і смачне, мабуть, – вголос промовив півень.

Зернятко злякалося: як, його хочуть з'їсти?!

А півень нахилив голову з червоним гребінцем і боляче стукнув зернятку міцним дзьобом.

– Ой-йой-йой! – закричало зернятко від болю. – Не чіпайте мене, не чіпайте!..

Але півень не зважав на розпачливий зойк. Він підкинув бідне зернятко у повітря, а коли

воно упало додолу, ще раз клонув, щоб розлушити.

– Допоможіть! Рятуйте! – просило зернятко. Але нікого поблизу не було.

І тут, коли зернятко уже втратило всяку надію, де не візьмись – з'явилася велика чорна кішка.

Вона не любила півня, бо той кривдив її маленьких кошенят, завжди відбирав від них шматочки булки і відганяв від мисочки з молоком. А інколи навіть клював їх своїм жовтим дзьобом.

– Ану геть, розбійнику! – кинулася кішка до птаха.

Той поглянув на неї зверхньо: якраз я тебе послухався!..

Але кішка не жартувала. Вона вигнулася всім тілом, підняла хвоста, випустила кігті і притьмом кинулася на півня.

Той розгубився від несподіванки.

А кішка боляче дряпала його голі ноги і скубла за хвіст.

– Куд-куди-куди? – закричав півень. – Ти що собі думаєш?

– Геть із городу, бо господаря покличу, – пригрозила кішка і сердито блиснула зеленими очима.

Це отямилу півня, і він швиденько вибрався на подвір'я через дірку в тину.

Там він щось схвилювано розповідав курям, а вони згідливо підтакували.

Кішка підійшла до зернятка:

– Що, маленьке, злякалося?

Зернятко кивнуло.

– Зараз я тобі допоможу, – промуркотіла кішка.

Вона вигребла лапкою невеличку ямку і опустила туди зернятко.

– Полежи трішечки в землі, щоб тебе півень не з'їв. Через тиждень-другий зустрінемось.

І кішка засипала ямку землею.

Зерняткові стало тепло і затишно. Воно заснуло.

...Не пройшло і двох тижнів, як із землі показався зелений пагінець. Він ріс дуже швидко і став довгим стеблом, на якому розпустилася велика жовта квітка.

Із неї зав'язався блискучий зелений плід. Він ріс-ріс і невдовзі став гарним гарбузиком.

До нього часто приходила чорна кішка, вмошувалася поруч, і вони довго розмовляли про все на світі, часто згадуючи і про те, як навесні гребенястий півень мало не склював біле гарбузове зернятко.

••• Славетні українці •••

Режисер-новатор Лесь Курбас

Народився Олександр-Зенон Степанович Курбас 25 лютого 1887 року в місті Самборі на Львівщині в родині галицьких акторів, відомих за псевдонімами Степан та Ванда Яновичі. Дитинство провів у діда Пилипа Івановича – священика села Старий Скалат, що на Тернопільщині.

Навчався в Тернопільській гімназії, потім – у Львівському університеті, де брав активну участь у громадському житті, боротьбі за українізацію університету. На знак протесту проти політики полонізації перевівся до Відня, який був на той час одним із найбільших осередків світової культури. Там навчався на філософському факультеті, слухав лекції зі славістики, захопився театральним експериментаторством, закінчив драматичну школу при Віденській консерваторії.

Повернувшись на Галичину, у 25 років Лесь Курбас почав працювати в гуцульському театрі Гната Хоткевича, через півроку – у «Руській бесіді», в складі якої свого часу виступали Лесеві батьки. Грав у фарсах, оперетах, операх, виступав проти рутини старих театрів.

У 1915 році в Тернополі Лесь Курбас заснував перший стаціонарний український професійний театр «Тернопільські театральні вечори». Через два роки на запрошення видатного актора та режисера Миколи Садовського (Тобілевича) Лесь Курбас переїздить до Києва.

У столиці головну увагу й енергію зосередив на режисерській діяльності. Він організував студію, з якої виріс згодом «Молодий театр».

У квітні 1919 року «Молодий театр» було об'єднано з Першим театром Української Радянської республіки імені Тараса Шевченка. Так виник перший театр Української Радянської республіки імені Тараса Шевченка, де головним режисером став Лесь Курбас.

Того ж року Курбас створив Державну українську музичну драму, а вже влітку 1920-го – Київський драматичний театр.

У березні 1922 року Лесь Курбас заснував у Києві мистецьке об'єднання «Березіль» як своєрідний творчий, виховний, дослідно-експериментальний і культурно-громадський центр, який ставив перед собою завдання якнайскоріше здобути Україні мистецьку суверенність на рівні з європейськими націями. Через чотири роки театр переїхав до Харкова.

У Харкові Курбас познайомився з Миколою Кулішем і поставив його п'єси «Народний Малахій» (1928 рік) і «Мина Мазайло» (1929 рік), які були нещадно розкритиковані. 5 жовтня 1933 року за вказівкою влади Курбас був відсторонений від керівництва «Березолем» за націоналізм, формалізм, відрив від радянської дійсності і російського театру. А 26 грудня 1933 року був заарештований і ув'язнений.

У квітні 1934 року в Харкові відбувся суд, який, посилаючись на отримані під час слідства «зізнання» Курбаса, засудив його до 5 років ув'язнення. Покарання відбував на будівництві Біломорсько-Балтійського каналу.

У 1936 році його перевели на Соловки. Там він створив театр і поставив «Аристократів» Миколи Погодіна й «Учня диявола» Бернарда Шоу. Наприкінці 1936 був етапований на острів Анзер, де також був театр, розташований в колишній церкві. Курбас поставив у ньому «Маленькі трагедії» Олександра Пушкіна.

3 листопада 1937 року Олесь Кубас (та інші видатні представники української інтелігенції як Марко Вороний, Микола Куліш та інші) був розстріляний.

У 1957 році Леся Курбаса посмертно реабілітовано. Пам'ять про Леся Курбаса вшанована у назвах вулиць, шкіл, пам'ятних дошок, встановлених не тільки в Україні, а й за її межами.

Всеволод НЕСТАЙКО

ПРИГОФИ БЛИЗНЯТ-КОЗЕНЯТ

(Продовження з попереднього числа)

Ох, цей кабанюра-стражник! Чогось Вітя й Вова найбільше боялися саме його. Він був такий страшнющий, ікластий і рогатий. І круг нього був суцільний вогонь, дим, чад і сморід. Чи подіє на нього порошок-потішок? А що як не подіє?

Аж ось і кабанюра-стражник. Сидить біля вогнища перед брамою, варить у величезному казані якесь їдло. Час від часу пробує ополонником і смачно рохкає при цьому.

Як же підступитися до нього? За поясом у кабанюри така довжелезна гострюща ножака. Тільки загасєся, він – чик! – і будь здоров! А здалеку кидать – не долетить: навколо шугає вогонь, пакетик легенький, підхопить його теплим духом – хоп! – і згорить порошок-потішок, а разом з ним і надія на порятунок.

– Знаєш, давай я. – прошепотів Вітя. – Коли щось, то хоч ти врятуєшся...

І шморгнув носом.

– Ні, давай я, – прошепотів Вова. – Хай краще ти врятуєшся.

І теж шморгнув носом.

Страшенно їм стало жаль один одного. Якби був час, вони б, мабуть, поплакали всмак. Але часу не було.

– Тоді знаєш що, – прошепотів Вітя, – давай прямо підійдемо до нього впритул і...

– Правильно, – прошепотів Вова. – І поки він буде дивуватися, ми йому порошок-потішок прямо в нюхало – раз!

– Страшно – але давай!

– Давай!

І близнята-козенята рішуче попрямували до стражника.

– Дядя кабанюра! – писнув Вова.

– Га?! – обернувся і вибалушився на них ікластий стражник.

– Нате вам! – писнув Вітя і тицьнув йому пакетик прамісінько в рийку.

І вони притьмом кинулися назад, щоб ненароком не понюхати порошок-потішок.

Кабанюра-стражник тільки гикнув, враз заплющив очі й ліг на землю голічерева.

Вітя і Вова схопили ключі, що висіли в нього на поясі, й кинулися до брами. Одімкнули її, потім насилу одсунули величезний засув. Брама з скреготом розчинилася, і от вони

знову на березі річки. Позаду з брами шугає полум'я, попереду холодні бурхливі хвилі. Хочуть пірнути близнята-козенята у річку та не можуть. Не приймає їх річка, викидає назад на берег. В розпачі бігають вони берегом, не знають, що робити. Сіли вони й заплакали.

– Ой, як же там наша мама! Як вона хвилюється й переживає! Не знає, що з нами сталося. Що ми нарobili!

Вона ж тепер у відчаї, думає, що ми загинули.

І близнята раптом забули про себе, про своє скрутне становище. Тільки про маму, про те, як їй важко й боляче, думали вони зараз.

Як вони могли забути про неї, як могли завдати їй такого горя!

І щире каяття за свою поведінку охопило їх.

– Мамо! Мамочко! Не плач! Ми живі! Ми тут! – закричали і заплакали вони.

І тут раптом з річки почувся далекий-далекі рідний і знайомий голос:

– Козенята мої! Козенята мої рідненькі! Я чую!

І ту ж мить завирувала річка, накопилися хвилі на берег і ніжно й бережно, наче мамині руки, підхопили близнят і понесли з собою.

І закипіла круг них вода, і огорнуло їх туманом-парою. Та минула якась хвилина, і розвіявся туман-пара, і побачили Вітя і Вова, що вони виринули на зворотному боці річки, під самісіньким берегом, там, де купалися вони, де сидів отой завзятий старий рибалка.

І враз вони побачили, що на березі стоїть... мама. Їхня рідна, ніжна голубоока мама. Вона простидала до них руки і кликала:

– Козенята мої! Козенята мої рідненькі!

– Ме-ме! Ме-ме! – замекали Вітя й Вова.

Звісно, вони гукали «мама», але ж вони були позбавлені людської мови, і в них виходило тільки «ме-ме». Але мама почула, і кинулася до води, і вихопила з річки Вітю та Вову і пригорнула до грудей, і почала пестити й голубити їх, примовляючи: «Козенята мої любі! Козенята мої милі!» І сльози радості струменіли по її обличчю.

А Вітя й Вова зачудовано дивились один на одного і, бачачи, що вони зовсім не перетворилися на хлопчиків, а все ще козенята з рижками й ратицями, – ніяк не могли збагнути як же це мама упізнала їх.

І, забувши, що вони не володіють людською

мовою, бекаючи та мекаючи, почали розказувати мамі про свої пригоди. І мама кивала і ахала, і видно було, що вона все-все розуміла. І не було в цьому нічого дивного – якою б мовою не говорили діти, рідна мама їх завжди зрозуміє.

Може, ви думаєте, що мама випадково опинилася зараз на березі річки? Тільки тому, що це у казці, – мовляв, усе можливо?

Зовсім ні!

Ви ж пам'ятаєте, що старий рибалка бачив, як зникли у річці близнята-козенята. І він розказав мамі, коли вона почала всюди бігати і шукати Вітю й Вову. Отже – і в цьому немає нічого дивного.

Коли близнята-козенята розповіли мамі про свої пригоди, вона новела їх додому, налила у ванну гарячої води і почала їх гарненько мити милом і мочалкою. Во хоча вони й побували в річці, але під час своїх пригод так забруднилися, що їх неодмінно треба було добряче викупати.

А Вітя й Вова дивилися один на одного, на свої ріжки й ратиці, плакали й причитали:

– Ой, як же ми тепер будемо жити! Ой, що ж ми наробили! Ой, ми ж тепер навіки залишимося козенятами! Ой, матусенько рідненька, через нас ти ж тепер козеняча мати! Ой, що ж ми наробили! Ой, як же тепер буде!

А мати їх мила, і голубила, і ніжно приказувала:

– Не плачте, мої козеняточка! Не плачте, мої дорогесенькі! Все буде гаразд!

А тоді мама поклала їх у чистеньке ліжко і почала колисати, наспівуючи:

Милі близнята.

Мої козенята,

Любить вас мама,

І любить вас тато.

Люлі, ріднесенькі.

Спіть, дорогесенькі!..

І близнята-козенята заснули.

А коли вони прокинулись, у кімнаті весело світило сонечко, з радіоприймача линула бадьора музика, а коло ліжка сиділи усміхнені тато і мама.

Вітя й Вова глянули один на одного і радісно зойкнули – вони були хлопчиками. З козенят вони знову обернулися на хлопчиків і без всякого Відівіс-Пампаса. Без всякого чаклунського закляття.

Шалена радість охопила Вітю і Вову. Вони раптом відчули, яке то щастя жити на світі і

мати таку гарну лагідну маму і такого веселого велетня тата, і їсти щодня морозиво і цукерки, і ходити в дитсадок, де є гойдалка, каруселя і симпатична вихователька Галина Михайлівна. І щодня вмиватися, щодня чистити зуби і... їсти манну кашу. І на кожному кроці говорити «будь ласка», «дякую», «вибачайте»... Як це радісно й хороше!

І ще одне раптом зрозуміли близнята. Вони зрозуміли, що з усіх-усіх чарівників на світі найбільша чарівниця – мама. І заклинання будь-якого Відівіс-Пампаса для мами не варте нічого. Воно безсиле перед маминою любов'ю. І якщо слухатися маму – все завжди буде гаразд. А якщо не слухати – то хто його зна...

Відтоді Вітя й Вова ніколи не скаржаться на своє життя. І, як не дивно, їм тепер зовсім не хочеться відрізувати ножицями бомбошки від порт'єри, і шкрябати виделкою полірований стіл, і навіть злочинно колупати пальцем у носі.

Вони дуже слухняні і гарні хлопчики. І вони ніколи не кривдять тварин. Коли близнята бачать, як хтось мучить цуценя чи кицю або поціляє з рогатки в горобчика, вони негайно біжать виручати нещасливця.

Бо вони знають, як це жорстоко її негарно мучити тварин, і пам'ятають, як виручали їх у скрутні хвилини і білка Полетуха, і Кажан Кажанович, і тітонька Корова, і придворна киця Мурнява, і навіть запічний цвіркун Цвіркунчак... І вони добре розуміють, що людина починає бути ЛЮДИНОЮ лише тоді,

коли знає, що вона найрозумніша, а тому найдужча за всіх живих істот на землі, і не кривдить їх, а жаліє, її захищає.

Отак!

Ну, а що ж сталося з придворним чаклуном Відівіс-Пампасом, який був причиною всіх пригод близнят-козенят?

Хто ного зна... Може, порошок-потішок так на нього подіяв, що він спить і досі. А може, він прокинувся, і королева його послала у похід (бо їй же нічого їсти!), і він десь ходить по світу і виглядає дурненьких неслухняних дітей, щоб обернути їх на баранчиків і забрати в Пуршамію. Хто ного зна... У всякому разі треба не забувати про це і бути пильними.

КІНЕЦЬ

Дмитро ПАВЛИЧКО

Золоторогий олень

Поема

(Продовження з попереднього числа)

Гра мелодію стару,
Добира нової.
А по душах звук летить,
Як вогонь по хвої.

Грає день і грає ніч,
Грає без упину.
Стали в замку геть усі
Слухать сопілчину.

Вчув король, що грає хтось,
Дуже гарно грає.
За Васильком вояків
Спішно висилає.

Увійшов хлопчина в зал,
Підійшов до трону,
Та поклоном не схотів
Шанувать корону.

Це побачивши, король
Всердивсь на малого: –
Цілу ніч ти добре грав,
Але, окрім того,

Не давав ти спать мені.
Тож тебе за кару
Ми берем навік собі
В слуги, сопілкарю.

Будеш ти у нас робить,
Що тобі накажем.
В горах був ти пастухом,
В нас ти будеш пажем!

8

Ось Василька одягли
В білосніжні шати.
Музикою має він
Короля втішати.

Має грать, коли монарх
Засіда вечерять.
Слухала чарівну гру
Вся придворна челядь.

А були незрячі там
Слуги і служниці.
Наче тіні навкруги,
Тихі, смиренні, ниці.

Як лиш королеві зір
Чийсь не до вподоби,
– Вибрать очі!– він кричав,
Пінячись від злоби.

Набурмосений сидів,
Ніби крук на жердці.
Думу помсти пастушок
Заховав у серці.

Ждать не довго довелось
Волі і розплати.
Знов збирається тиран
Гроші нарізати.

Сам, радіючи, бере
Пилку й скриню з ніші.
Видно, роги є нові,
Більші і ясніші.

Знов зібралися пани,
Принци-злотоноші.
– Хочеш бачити, малий,
Як ми робим гроші?

Стрепенулося хлоп'я,
В серці страх кигиче.
– Хочу, хочу, пане мій,
Мудрий мій владиче!

– Ми, – відказує король, –
Покажуть охочі.
Тільки потім ти даси
Виколоти очі.

Це за доброту мою
Буде нагорода.
Згода, хлопчику, чи ні?–
А Василько: –Згода...

Як до оленя зайшли,
Він йому і каже: —
Не давайся в колодки.
Бий це кодро враже!

Бий сміливо, бий в лоби,
Бий, гати, гаратай!
Не дивися, де король,
А де пан глашатай.

Бий розгонисто підряд,
Бий, не бійся смерті!
Чи не бачиш, як вони
Золотом зажерті?

Не заб'ють вони тебе,
Вір мені, роганю.
За копійку кожен з них
Вип'є калабаню.

Я Василько. Я твій друг.
Слухай мене, друже,
Покажи їм, з чого кат
Кляті гроші струже!

Олень пастушка пізнав
І йому повірив.
Розігнався і почав
Бити бузувірів.

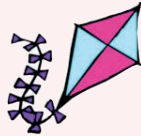
(Далі буде)

Вивчаємо англійську

1. Прочитай віршик про травень. Чи всі слова тобі знайомі? Спробуй перекласти його на українську мову.

*May is the month
Of sunshine and flowers,
Birds in their nests,
And one or two rain showers.
Games to play and kites to fly
Or just looking at the blue sky.
We could spend a year this way
If the year were made of May.*

2. Прочитай історію про Гаррі та Рекса. Про що у ній розповідається? Прочитай уважно запитання та дай на них відповіді.

When the weather is nice, Harry takes his dog for a walk. Harry's dog's name is Rax. Rax loves to run in the grass. Harry and Rax walk to the park. When they get to the park, Harry throws a stick for Rax to chase after. Rax can run very fast. Sometimes, Harry can't even catch up to him.

1. What does Harry do when the weather is nice?

2. Who is Rax?

3. What does Rax like to do?

4. Where do Harry and Rax go?

5. What does Rax chase after?

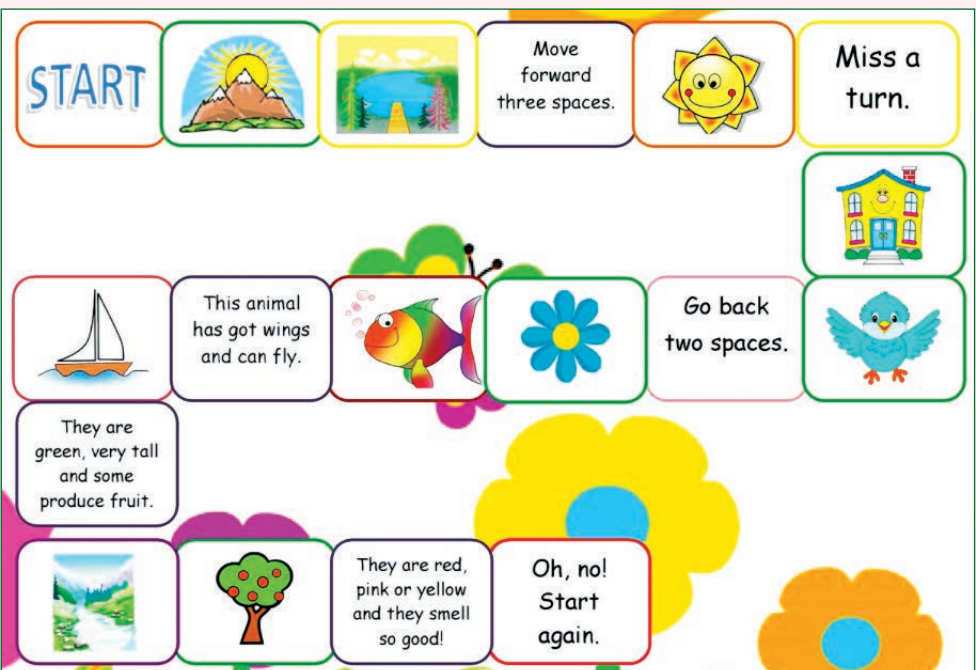
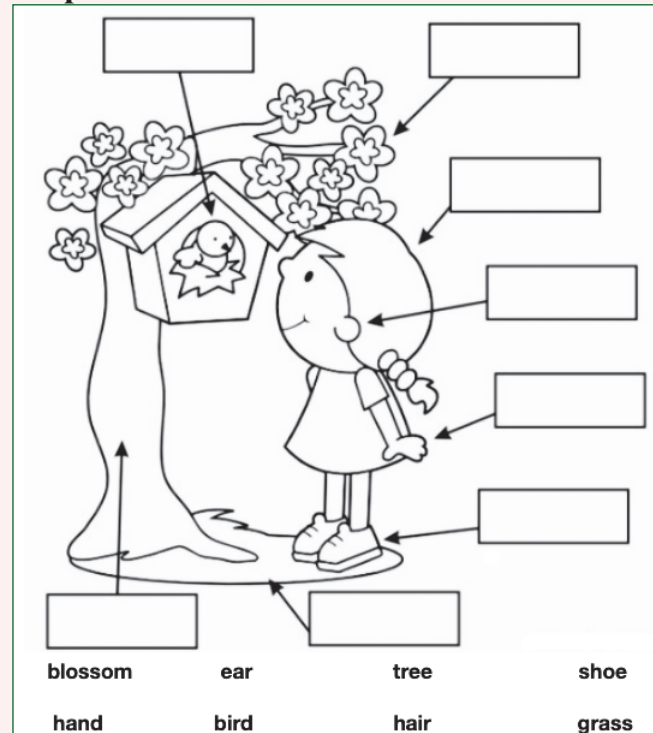
4. Настільна гра «Spring is here».

Для цієї гри тобі необхідні фішки (ти можеш замінити їх улюбленими маленькими фігурками) та кубик.

У цю гру можна грати одному гравцю або гуртом. Кожен гравець по черзі кидає кубик, уважно рахує англійською, скільки йому потрібно походити. Мета гри: пра-

вильно дати назву малюнкам/загадкам та виконувати написані англійською інструкції, що трапляються на шляху до фінішу.

4. Подивись на малюнок та впиши у клітинки потрібні слова.

Підготувала Ірина Савіна

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

частина II

5. Як Панаса Гусопаса чорти зловити намагались

Панас Гусопас побув ще зо три-чотири дні у свого побратима Івана Колопана, а далі звертається нібито до свого побратима Міклоша:

– Може б і нам час вирушати в дорогу, бо ади у Івана свої справи, а в нас свої...

Вони якраз сиділи за столом, тому Іван Колопан підняв чарку, поклонився до побратимів, перекинувши їй по-опришівськи, крикнув у кулак і звернувся до цимборів.

– Якщо хочете йти, то йдіть, не триматиму вас, але ще почекайте трішки, бо ади моя Пріська виходить заміж за Петра, а Міська за Йозефа, то побудьте в мене на їхньому весіллі, ось і скатертина ваша пригодиться, а потім йдіть з Богом!

Цимбори погодилися.

А в цей час у Підземному Царстві Чорного Світу такий івалт що аж!

Спочатку володар Чорного Світу Темночорний Драк покликав до себе своїх заступників, міністрів Іскаріота Сарсалу, Каїна Скараоцького, Юду Агіуцу, Нимрода Тартора, а далі генералів Диявола Бісвізена, Герр-Івана Демоновського, Навхудоносора Сатанівського та інших, а далі дійшлося до сотників Чортовухих, десятників Чортоносих та рядових Чортмордих, а ті тільки знизували плечима, коли чиновники гримали на них.

– Чому ви прислуговуєте отому Інженеру Жеру Будуймонастирю?

– Його вже не звуть так, – відповів десятник Чортонос.

– А як його звуть? – здивувався генерал Диявол Бісвізен.

– Панас Гусопас, він обдурих вас, ха-ха-ха... – розсміявся Герр-Іван Демоновський, хитріший від самого володаря Драка.

– Та де, – махнув рукою сотник Чортовух. – Його звуть Панас Чортопас.

– Ой-йо-йой, – здивувалась чортівська аудиторія.

– Не говоріть! – сплеснув руками генерал.

– І тепер в нього ваш диявольський батіг, яким ви нас на рапорт скликали.

– Он як, а я шукаю той батіг, а знайти не можу.

– І не знайдете, ваше благородіє, він тепер відьмами керує, до себе на гостину запрошує.

– Я провчу цього пройдисвіта Інженера Жера Будуймонастиря – Панаса Гусопаса та Чортопас! Ану скоро поклич Варвару Чухайхмару!

– Немає вже Варвари, – похилив голову десятник Чортонос.

– Ну тоді Каню Босорканю!

– Немає вже й Кані, – відповідає Сотник Чортовух.

– А де вони?!

– Панас Чортопас... – відповідають несміло чорти.

– Що, з'їв їх, чи що?!

– Ще гірше!

– Як то, ще гірше? Похрестив у християни?

– Похрестив! – скрикнув сам Темночорний Драк.

– Похрестив!

– Ой-йо-йой, – перелякалось все чортівське засідання.

– А хто ще там з наших на горі? – запитав володар Драк.

– В небі?! – перепитав переляканий генерал Диявол Бісвізен.

– Та ні, нижче.

– В хмарах?

– Та ні, на землі, – розсердився Драк.

– Та на землі ще є якісь там бідні чародії, ворожілі, босоркані, але не варті дірявого гроша.

– А з давніх передхристиянських сил ще є хтось?

– Та є їх досить.

– Хто? – поцікавився володар.

– Є Баба, Блуд, Вихор, Відьма, Відьмак, Вій, Вовкулака, Водяник...

– Це добре, – погладив бороду володар Драк.

– А ще є Гук, Домовик, Заложні Мерці, Земляний Дух, Злидні, Змій... – додав Навхудоносор Сатанівський.

– Це добре, це добре, – ще з більшим задоволенням гладив бороду Драк.

– Ого, та ще є Лісовик, Лісниці, Мавки, Мара, Нічниця, Одмінник, – здогадався Герр-Іван Дияволський.

– Це добре, це дуже добре! – повторював володар.

– А за Перелісника та Песиголовців ви забули? – вигукнув сотник Чортовух.

– Ще є Повітруля й Польовик, – додав десятник Чортоніс.

– А Потерчата?..

– І Русалки!

– Скарбник!

– Упир!

– Дідько!

– Чугайстер!

– Чорнокнижник!

Гукали один поперед іншого сотники, десятники та рядові, поки не спогадали всіх нечистих сил, що вовтузяться по землі.

– О-ось, бачите, а ви якогось там Панаса боїтесь, – розсміявся задоволено володар Чорного Світу. – Щоб мені чим скоріш це питання було вирішене! Зловіть мені отого Панаса і приведіть до мене! Я з ним інакше побалакаю. Зрозуміли?

– Зрозуміли! – вигукнули всі підлеглі Чорного Світу.

– Але в нього дияволський батіг, він буде командувати нами всіма, що душу вижене, – посмів сказати Сотник Чортовух.

– А за батіг ви не переживайте, – сказав Чорний Жрець. – Я зараз відберу всю силу з того батога, і він стане простим селянським бато-гом, яким дядьки воли поганяють.

А Панас Гусопас, не відаючи, що диявольська кумпанія на нього полювати збирається, сидить собі спокійненько на весіллі Колопанових дочок Пріськи й Міськи й посміхається з гостей, які кружляють у танці і приспівують:

*Оженився пелехатий
та взяв кострубату,
ой не вміли газдувати –
запалили хату...*

Гоп, гоп, гоп... оженився хлоп!

А з іншого кутка подвір'я хтось інший коло-мийку втне і ногою дупне:

Ой, Дана, каже Дана,

Я любила Івана,

А тепер єм май велика

Люблю Михайлика.

Гоп, гоп, гоп... оженився хлоп!

Веселий Міклош зі своїми земляками чар-даша почали, аж тут хтось лізе у ворота. Див-ляться весільні гості – а то якась худя, висока, страшна жінка з довгим волоссям.

– Та це ж Баба, – промовив хтось перелякано.

– Баба, Баба, так, це Баба, – перешіптували перелякані гості.

– Баба, дика Баба...

– Ховайте дітей, ховайте дітей, бо вона може вбити їх залізним макогоном, або залоскотати до смерті.

– Або може підміняти людських дітей своїми.

Але на весіллі дітей не було. Баба роздивилась навколо себе і попрямувала до молодих пар.

– Ой, лишинько! – скрикнула Міська.

– Ой, горенько – проспівала і Пріська.

– Не лишайте погибати! – заголосила Явдоха.

А Панас Гусопас витяг, посміхаючись, батіг і як стрільне – тільки луна покотилася:

– Бабо, ану на коліна!

– Ха-ха-ха! – почувся дикий регіт Баби, аж мороз у всіх спинами поліз.

– Бабо! – крикнув удруге Панас.

– Ге-ге-ге! – розлилось гегекання Баби і покотились ген аж до самого кінця городу, перелякало полохливих горобців і обтрусило кілька голівок кульбаби.

– Бабо! – крикнув утретє Панас.

– Гі-гі-гі! – понеслось аж до піднебесся бабине гігкання.

Далі Панас кликав на допомогу десятника Чортоноса, сотника Чортовуха, самого генерала Диявола Бісвізена, але даремно – батіг втратив свою чортівську силу і все!

(Далі буде)

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ, Білорусія

Зоряний шлях білого латаття

Було це дуже давно. У ті часи, коли малі й великі селища з усіх боків обступали непролазні хащі. Люди тоді полювали на звірів, ловили рибу, а невеличкі клапті землі біля своїх сіл засівали гречкою, житом і просом. З того й жили. А коли приручали якусь тварину, то давали їй повну свободу. З'являються у свині поросята – господиня підгодує їх трохи та й випускає на волю. Ті набігаються, нагуляють сала, а ближче до холодів самі до господи вертаються, намагаються рильцями двері відчинити.

У лісах, де росли могутні дуби й височенні ялини, було повно дичини. Вийде, бувало, мисливець за околицю, ступить кілька кроків по лісовій стежині, підніме рушницю вгору, та не встигне вистрілити, як тетеруки йому самі до ніг падають. Або захоче який господар дітям на зиму одіж з білячого хутра пошити – а тут десяток пухнастих білок скаче по дереву.

І буслів у ті часи водилася сила-силенна. Біло-червоні красені й люди були добрими сусідами. Іноді навіть влаштовували спільні свята. Селяни часто помагали довгоногим мандрівникам прикрашати гнізда. На середину села, де одна з вулиць вела до невеличкої ріки, що відділяла селище від луговини, поліщуки – так звали місцевих жителів – виносили лави. Ставили в ряд один до одного столи, зроблені з липи. На лавах сідали старші люди, малеча тулилася на ослінчиках. Буслам залишали табурети, а їжу птахам виносили у дерев'яному посуді. Накладали у ночви пареної ріпи, а зверху – смажених жаб. Виходив смачнючий буслячий делікатес! Біля ночов виставляли невеличкі сільниці. Покуштує птах жабок з ріпою, потім ткне у сільничку дзьобом, а далі знову до страви вертається.

Збиралися бусли з поліщуками і на Зелене свято. З самого ранку двері хатин прикрашали березовими гілками. На віконниці вішали кленове листя. На підлогу клали свіжу пахучу траву. А до лісу вирушав жіночий гурт. У лісі жінки обирали головну красуню, одягали її з ніг до голови у кленові шати. Залишали тільки дірочки для очей.

Коли святкова процесія верталася в село, бусли стрічали її радісним клекотінням. Щасливі птахи літали над жінками, сподіваючись на щедre вечірнє частування.

А вулицями линула пісня:

*Ой, були ми у великім лісі,
Звили Куц із зеленого клену.
Вийди, пане, з покою нового,
Винеси Куцеві тай і золотого.*

*Бо в нашого Куца ніжки невеличкі,
Треба йому панчішки й черевички.
У нашого Куца ніженьки маленькі,
Треба йому черевички гарненькі.*

Коли вже надвечір сідали всі за святкові столи, вдосталь було і жартів, і сміху, і веселого співу. Часом в тому чи тому кутку застілля й сумне згадували. Дідусь Ладимир розповідав дітям, що селяни з давніх давен живуть у добрій згоді з усіма жителями діброви, а насамперед – із буслами. А коли до розповіді старого почав прислухатися бусол Янко, Ладимир згадав таку історію:

– Ще мій дідусь розповідав мені про такий звичай. Ви, бусли, – старий поглянув на Янка, довгоносого красеня в червоних чоботах, – завжди провіщували людям, яким буде майбутній врожай. Як повернетеся додому з вирію, господині одразу несуть вам їжу, аби ви могли пожитися після довгої подорожі. Щасливий той хазяїн, на чиему подвір'ї бусли поселилися, бо для нас це священний птах. Убити бусла – великий гріх, рідкісний злидень на такий вчинок зважиться...

Розповів Ладимир і про те, що селяни завжди пильно стежили за тим, як бусли живуть у своїх домівках, адже багато прикмет пташиного життя ставали своєрідними підказками на завтрашній день. Діти й бусол Янко уважно слухали дідуса.

– Якщо бусли викидають із гнізда яйця, то рік має бути щедрий. Хліба можна буде за ті яйця купити. А коли вони викидають із гнізда пташеня – жди неврожаю. Адже за дитину хліба не купиш. А цього річ... Що цього року на нас чекає, Янку?

(Продовження в наступному номері)

? Відгадай ?

Має дуже прудкі ніжки,
Наставляє грізно різки
На великого собаку.
Той сховався з переляку.
А дасте ви їй травиці,
Кухлик чистої водиці –
Молочком вас пригостить.
Хто вона? Ану скажіть!
(еюоу)

Величезний на зріст,
Пишним віялом хвіст.
До колін борода.
Що за горда хода!
По усьому двору
Розганяє дівчату.
Порозгонив і зник.
Був це, діти... (жидні)

У нашої бабусі
сидить дід у кожусі,
проти печі гріється,
без води умиється
(ітк)

Як і зайчик, має вушка,
Весь пухнастий, як подушка,
Любить моркву, капустину,
Легітний, немов дитина.
Білий, ніби заметіль,
В клітці спить маленький.
(чідіу)

Матеріали:

- кольоровий папір зеленого, жовтого та синього кольору;
- вже готові очі;
- ножиці;
- клей.

Як зробити паву.

1. Почніть свою роботу з вирізання зелених паперових смужок – їх потрібно зробити цілу купу.

Ми використовували звичайний лист (A4) аркуша і вирізали його по ширині. Ширина смуг становила приблизно з «палець». Тут не потрібно бути точними, просто зробіть їх настільки широкими, як вам завгодно. Ви завжди можете змінювати розмір.

2. Склейте кінці смужок разом, щоб зро-

Паву

бити форму петлі. Менші діти можуть зробити декілька петель, старші – більше. Чим більше петель – тим багатшим буде виглядати хвіст пави.

3. Візьміть білий аркуш паперу і починайте приклеювати петлі на папір. Зробіть з петель півколо. Ми почали з зовнішнього краю і пропрацювали до центру.

Як тільки ви задоволені тим, як починає

в и г л я д а т и хвіст пави, переходьте до ніг.

4. Виріжте дві ноги з жовтого картону і наклейте їх на основу (в центрі кола, трохи під петлями).

В и р і ж т е форму тіла пави з синього па-

перу. Виріжте з жовтого картону невеликий трикутник і приклейте його на голову – це буде ніс. Наклейте готові очі, що рухаються. Приклейте тіло пави на білий папір, натискаючи на хвіст. Готово!

Джерело: www.easypeasyandfun.com

Дзвіночки

Помірно

Слова М. Пономаренко, музика І. Островерхого

Си - ньо роз - цві - ли дві - ноч - ки -
Вся га - ля - ва у ві - ноч - ку. Зай - чик швид - ко при-ска-кав:
– Ну й кра - са! Я так і знав! Ну й кра - са! Я так і знав!

Синьо розцвіли двіночки –
Вся галява у віночку.
Зайчик швидко прискакав:
– Ну й краса! Я так і знав! 2 р.

Причалапав їжачок:
– Пречудовий квітничок!
Зупинивсь від дива вовк:
– У квітках я знаю толк! 2 р.

Закричала з дуба гава:
– Впало небо на галяву!
А дзвіночки: Дзень-дзелень!
Ну й щасливий нині день! 2 р.

В В В В В В В В В В В В В В В В

В В В В В В В В В В В В В В В В

У У У У У У У У У У У У У У У У

у у у у у у у у у у у у у у у у

Коли і як збирали цілющі трави

23 травня (10 травня за старим стилем) святкуємо день апостола Симона (Семена) Зіло́та – одного з дванадцяти учнів Ісуса Христа. Це свято називали ще «Семенове зіло» або «Миколин батько», бо за біблійними переказами Симон Зілот був батьком всім відомого доброго святого Миколая, який зимою подарунки діткам розносить. Апостол Симон Зілот вважався найпершим зільником, травником – людиною, яка за допомогою рослин лікувала хворих. Не дивно, що день такого святого припадає на кінець останнього весняного місяця, коли природа вже буває зеленню і квітом. Наші прадіди вірили, що Симон став повелителем над усіма травами. За його волею на землі виростають всякі рослини – лікарські й погані, красиві й непоказні, безплідні й медоносні. А в день його вшанування трави переповнені чудодійною силою і володіють магічними властивостями. Тож уже століттями на Україні 22-го травня відбувається перший збір лікувальних трав. Для наших предків заготівля лікувального зілля була дуже відповідальною справою. Бо ж різні суміші і чаї з таких рослин були практично єдиним способом лікування, збереження і підтримки сил. Лікарів було мало, особливо в віддалених районах. Тому було надзвичайно важливо зібрати потрібні рослини в час їх максимальної сили, бо тоді і їхня ефективність буде максимальною.

А відтак цілительки і знахарі, а то і прості люди, на Зіло́та не лінувалися і ходили по лісах та полях збирати цілющі трави та «приворотне» зілля. Надіялися, що сам святий супроводжуватиме знаючих людей і покаже, яку траву треба брати. Бо ж хто інший як не він знав краще, які рослини збирати, а які ні. Крім того, велося суворо дотримуватися цілого ряду вірувань, звичаїв, обрядів, магічних дій, примовлянь і заборон під час збору. В першу чергу кожен, хто мав намір збирати трави, повинен був помитися і обов'язково одягнути чисту білизну. Виходили на збір зілля задовго до сходу сонця і обов'язково «натщесерце». Бо ж за народними

уявленнями «трави брати треба до 12 години, пізніше не можна, бо тінь пішла. Видно чоловіка – зілля не в помо́щ». Подекуди навіть кажуть, що збирати трави можна допоки роса не впала. Але практично повсюди трави збирали далеко від села – в лісах і на луках, де рослини «не чули співу півнів».

В ряді сіл Західного Полісся вважали, що лікарські трави можуть збирати лише старі жінки і дівчата-підлітки (ніяк не молоді жінки «які цвітуть»). Крім того, вони повинні були вміти добре розрізняти різноманітні трави – яке зілля давати жонатим, а яке неодруженим, яке чоловікам, а яке жінкам. Одні трави потрібно було зривати тільки голіруч, а інші – лише з допомогою ганчірки. Кожна рослина має своє призначення і, за переконанням знахарів, вимагає особливого ставлення до себе – відповідного пошанування. Тільки тоді вона зможе віддати людям свою цілющу силу.

Відтак, прийшовши на місце, промовляли: «Святий Авраам на зілля орав, а святий Ілля сів зілля, а матір Божа рвала, нам на поміч давала. Богородице Діво!». Після цих слів приступали до збирання трав. Зробити це годилося правильно: спочатку стати перед рослиною обличчям до сходу сонця і проговорити спеціальні примовляння. Далі потрібно обернутися на захід і зірвати рослину чи викопати її з корінням. Важливо не забути принести першій рослині свою рідну жертву: «під первий корінець, як вирвеш, треба копійку положити, а як нема копійки, то хлібасолі. Заплатить тра землі». Таким чином люди виражали свою подяку і шанобливе ставлення до землі та й до природи в загальному. А наші пращури, як і інші стародавні народи, поважали будь-яку билинку, не брали більше, ніж їм було необхідно, і завжди дякували за все отримане від навколишнього середовища. Як добре було б, якби і ми у наші часи не забували жити за цими принципами. Чи не так?

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

**Наталія Катерина Фрасенюк, 7 років,
с. Негостина, Сучава**

**Марія-Ізабела Рішчук, 3 роки,
с. Негостина, Сучава**

**Олександр Фрасенюк, 4 роки,
с. Негостина, Сучава**

**Марія Олександра Питру, 8 років,
с. Негостина, Сучава**